

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ

підготовки	магістра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк – 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «Інтерпретація тексту» підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», за освітньо-професійною програмою «Мова і література (німецька). Переклад».

Розробник: Козак С. В., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

 (доц. Лисецька Н. Г.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри: (доц. Зубач О. А.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 «Гуманітарні науки» 035 «Філологія» Мова і література (німецька). Переклад Магістр	вибіркова
Кількість годин / кредитів: 120 / 4		Рік навчання: 2-й
		Семестр: 3-й
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції: 14 год.
		Практичні (семінарські): 10 год.
		Самостійна робота: 88 год.
		Консультації: 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		німецька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація
Козак Софія Веніамінівна	кандидат філологічних наук	доцент	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 (332) 72 16 36 kosak@vnu.edu.ua

Дні занять згідно з розкладом

III. Опис

1. Анотація

Силабус освітнього компонента «Інтерпретація тексту» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад». Запропонований курс вивчається у третьому семестрі магістратури та входить до переліку вибіркових освітніх компонентів.

Цей академічний курс спрямований на вивчення студентами лінгвістичних понять і термінів, пов'язаних із інтерпретацією тексту з подальшим оволодінням вміннями інтерпретувати тексти шляхом обробки й засвоєння їхньої ідейно-естетичної, смислової й емоційної інформації із врахуванням світогляду автора, його зав'язків із певною епохою та існуючою культурною традицією. Набуті знання та вміння можна застосовувати в дослідженні твору як неповторного, системно-цілісного художнього феномену, у комплексному та всебічному аналізі різноманітних елементів форми та змісту.

2. Пререквізити

Вивчення зазначеного курсу передбачає володіння знаннями, отриманими студентами за попередні роки навчання з таких дисциплін, як «Німецька мова», «Лексикологія», «Стилістика», «Теоретична граматика», «Лінгвокраїнознавство», «Література», «Дискурсивний аналіз», «Лінгвістична прагматика».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни «Інтерпретація тексту» є набуття студентами вмінь та навичок інтерпретувати тексти, аналізуючи художні засоби та виявляючи зв'язки між формою і змістом, тлумачити імпліцитну інформацію з метою декодування авторської прагматики, а також вдосконалення навичок креативного мислення, розвиток вмінь висловлювати власні думки з приводу прочитаного та робити висновки на основі інтерпретованого тексту.

Основними завданнями курсу є:

- ознайомлення з лінгвістичними поняттями й термінами, пов'язаними з інтерпретацією тексту;
- оволодіння вмінням аналізувати форму та зміст творів, їхню композицію й сюжет;

- інтерпретувати праці письменників у контексті біографії, проводячи паралель між подіями, описаними в творах, та фактами, що мали місце в житті авторів;
- характеризувати вчинки героїв та на основі опису емоцій і почуттів відтворювати їхній внутрішній світ;
- висловлювати свою точку зору щодо прочитаного та, декодуючи імпліцитну інформацію, розкривати глибинний зміст твору.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, проблемно-пошуковий, дослідницький, активний та інтерактивний, практика у спілкуванні; методи дистанційного навчання.

4. Результати навчання (компетентності)

Освітній компонент «Інтерпретація тексту» спрямований на формування у студентів таких **загальних компетентностей**:

- ЗК 1.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 12.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Практична мета цього освітнього компонента передбачає також оволодіння студентами **фахових компетентностей**:

- ФК 1.** Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- ФК 2.** Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- ФК 3.** Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 4.** Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та галузей.

ФК 10. Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН 18. Забезпечувати лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та галузей.

ПРН 19. Проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів.

6. Структура освітнього компонента

7.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА (THEORETISCHER TEIL)						
Змістовий модуль 1. Die kommunikative Gestaltung der Interpretation						
Thema 1. Vorarbeiten: vom ersten Erfassen des Textes zum Entwurf einer Gliederung.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 2. Über den Text hinaus und zum Text zurück. Auswertung, Erörterung, Bewertung. Anlage einer Gliederung.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 3. Textbegleitende und systematische Darstellung.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.

Thema 4. Prozessdarstellung und Ergebnisdarstellung.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Разом за ЗМ 1:	28	4	2	20	2	УО / 20 б.
Змістовий модуль 2. Interpretation von Epik						
Thema 1. Epik als Sammelbegriff in der Literaturwissenschaft. Erzählsituationen.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 2. Erzählerbericht und Personenrede. Personenkonstellation.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 3. Zeit. Raum.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 4. Kompositionsstruktur.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Разом за ЗМ 2:	28	4	2	20	2	УО / 20 б.
Змістовий модуль 3. Bauformen der Epik						
Thema 1. Formen des Bildes (Vergleich, Metapher, Metonymie, Symbol, Allegorie, Personifikation).	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5
Thema 2. Rhetorisch-stilistische Figuren (Wortfiguren, Satzfiguren, kompositorische Figuren).	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 3. Episches Präteritum. Verben der inneren Vorgänge.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Thema 4. Gattungsformen.	7	1	0,5	5	0,5	УО / 5 б.
Разом за ЗМ 3:	28	4	2	20	2	УО / 5 б.
Разом за МОДУЛЬ I:	84	12	6	60	6	УО / 60 б.
МОДУЛЬ II. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА (PRAKTISCHER TEIL)						
Змістовий модуль 4. Praktische Aspekte der Textinterpretation						
Thema 1. Analyse der Mikrostruktur des Textes (am Beispiel der Werke „Die Leiden des jungen Werther“ von Goethe und „Die Judenbuche“ von Annette von Droste-Hülshoffs)	8,5	1	1	6	0,5	УО / 5 б.
Thema 1. Analyse der Makrostruktur des Textes (am Beispiel der Werke „Die Leiden des jungen Werther“ von Goethe und „Die Judenbuche“ von Annette von Droste-Hülshoffs)	8,5	1	1	6	0,5	УО / 5 б.
Eigene vollständige Interpretation eines selbst gewählten literarischen Textes.	19		2	16	1	ПР, УО / 30 б.
Разом за ЗМ 4:	36	2	4	28	2	УВ, ПР / 40 б.
Разом за МОДУЛЬ II:	36	2	4	28	2	УВ, ПР / 40 б.
Всього:	120	14	10	88	8	Мод. I / 60 б. + Мод. II / 40 б. = 100 б.

*Форма контролю: УО – усне опитування, ПР – письмова робота.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки жінки ВНУ імені Лесі Українки

Політика викладача щодо студентів. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо студент не може бути присутнім на практичних заняттях, він має можливість працювати за індивідуальним планом.

Студенти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

- 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

- 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 5 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачено цим силабусом.

При цьому студент у встановлені терміни подає заяву на ім'я декана та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету з урахуванням Положення про визнання результатів навчання, отриманих у

формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної мобільності. Невід’ємною частиною вивчення іноземної мови та становлення кваліфікованого випускника вважаємо академічну мобільність, яка регулюється відповідним Положенням про реалізацію права на академічну мобільність студентам ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації при написанні реферату з обраної теми;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. При вивченні освітнього компонента «Інтерпретація тексту» студент повинен відвідувати лекційні та практичні заняття згідно з розкладом. Підготовка до практичних занять має бути вчасною.

У разі відсутності на лекційному занятті студент має представити конспект пропущеної ним теми. У разі відсутності на практичному занятті з поважної причини (хвороба, участь у конференції / конкурсах, академічна мобільність) студент може здати тематичну заборгованість у дні консультацій викладача. У разі відсутності студента під час підсумкового контрольного тесту з поважної причини за студентом залишається право його написання у дні консультацій викладача.

Поточний контроль передбачає опитування студентів на практичних заняттях з метою перевірки рівня знань, засвоєних під час лекційних занять та в ході виконання самостійної інформаційно-пошукової роботи під час підготовки до практичних занять. Рівень знань студента за результатами поточного контролю оцінюється в балах та фіксується в журналі академічної групи. У разі відсутності на лекційному занятті студент представляє конспект пропущеної

ним теми. У разі відсутності на практичному занятті студент зобов'язаний усно здати пропущену тему.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення цього курсу, – це 100 балів: 60 балів за Модуль I і 40 балів за Модуль II. Модуль I (60 балів) – це теоретична частина, що передбачає опрацювання 3-х змістових модулів, кожен з яких дає студентові можливість набрати макс. 20 балів, що становить собою суму балів за усні відповіді (5 балів за кожен з 4-х тем відповідного змістового модуля). Модуль II (40 балів) – це практична частина, що передбачає інтерпретацію зазначених у ЗМ 4 художніх творів, здійснену відповідно до запропонованої та опрацьованої схеми аналізу мікро- та макроструктури тексту (загалом 10 балів), а також письмове виконання і представлення студентом власної комплексної інтерпретації самостійно підібраного тексту німецькомовної художньої літератури (30 балів).

Підсумковий контроль здійснюється, якщо із загальних 100 балів, які нараховуються за Модуль I та Модуль II, студент отримав менше ніж 60 балів. У цьому разі він зобов'язаний скласти залік згідно з розкладом у встановленому порядку, який передбачає здачу пропущених та/або неопрацьованих ним у процесі вивчення курсу тем, а також виконання комплексної лінгвістичної інтерпретації наданого викладачем тексту, якщо за цей вид роботи студент раніше набрав менше ніж 15 балів. При цьому попередня кількість балів за цей вид роботи анулюється.

Бали, які студент отримує в ході поточного опитування, а також загальна кількість балів фіксуються в журналі академічної групи та заносяться в залікову відомість.

Студент повинен дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників освітнього процесу, виконувати завдання відповідно до часових меж та вимог навчання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	не зараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Астрахан Н. І. Буття літературного твору: аналітичне та інтерпретаційне моделювання. Київ : Академвидав, 2014. 432 с.
2. Демський М. Т., Краснова Л. В. Словник метамови інтерпретатора художнього тексту. Київ, 1994.
3. Іваненко С. М., Карпусь А. К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту. Київ : КНЛУ, 2003. 27 с.
4. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
5. Ковалик І. І., Мацько Л. І., Плющ М. Я. Методика лінгвістичного аналізу тексту. Київ, 1984.
6. Колесник О. С. Принципи класифікації форм художньої інтерпретації. Культурологічна думка. 2014. № 7. С. 104–108.
7. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006.
8. Радзієвська Т. В. Текст як засіб комунікації. Київ : НАН України, 1993. 191 с.
9. Blume B., Fianke S. Endlich Kurzgeschichten verstehen: Interpretationen und verständliche Tipps für eigene Interpretationen. Independ. published, 2019. 71 S.
10. Busse D. Sprachverstehen und Textinterpretation: Grundzüge einer verstehenstheoretisch reflektierten interpretativen Semantik. Wiesbaden : Springer, 2015. 418 S.
11. Große E. U. Text und Kommunikation: eine linguistische Einführung in die Funktionen der Texte. Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz : Kohlhammer, 1976. 164 S.
12. Interpretationen: Arthur Schnitzler. Dramen und Erzählungen / hrsg. Hee-Ju Kim, Günter Sasse. Reclam-Verlag, 2007. 270 S.
13. Interpretationen moderner Prosa : Materialien der Fortbildungstagung für Deutsch- und Geschichtslehrer in Hohenschwangau / Allgäu. Frankfurt am Main, Berlin, Bonn : Verlag Moritz Diesterweg, 1960. 131 S.
14. Krause E. Interpretieren – Begriff und Anwendung im Deutschunterricht. Frankfurt am Main : Hirschgraben-Verlag, 1984. 64 S.
15. Linguistische Textanalyse. URL : https://www.deutsch-am-arbeitsplatz.de/fileadmin/user_upload/PDF/Linguistische_Analyse.pdf
16. Matzkowski B. Wie interpretiere ich Novellen und Romane? Hollfeld : C. Bange Verlag, 1998. 87 S.
17. Mick S. Johanna Haarer – Die deutsche Mutter und ihr erstes Kind: Eine Textinterpretation im systemischen Wandel. GRIN Verlag, 2012. 36 S.
18. Text als linguistischer Gegenstand. URL : http://www.ciando.com/img/books/extract/3823377698_lp.pdf
19. Pastiche Ch. Interpretation und Analyse – Lektüreschlüssel. BoD, 2020. 100 S.
20. Winkler W. Interpretation Epik – Drama – Lyrik. Stark Verlag, 2017. 220 S.